

سورة التين

دانشگاه پیام نور - کتابخانه مرکزی
پشتون، تهران

شماره ثبت	۵۴
شماره هلوکیت	۵۲۴
شماره رکورد	۸۵۰۶/۵

دانشگاه پیام نور - مرکز اصفهان

دانشکده علوم پایه

گروه زیست شناسی

عنوان پایان نامه :

بررسی اثر عصاره زنجبیل بر روی اجزای پروتئینی سرم خون در
موش های نر کوچک آزمایشگاهی

پایان نامه :

برای دریافت کارشناسی ارشد
در رشته علوم جانوری

مؤلف :

دینا ظهرابی

استاد راهنما :

جناب آقای دکتر منوچهر مصری پور

استاد مشاور :

جناب آقای دکتر مهرداد مدرسی

اردیبهشت ۱۳۸۴

۱۰۵۳۴۵

از خدمات کتابخانه مرکزی
تیم پشتیبانی

۱۳۸۷ / ۲ / ۱۷

دانشگاه پیام نور
مرکز اصفهان

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری

شماره: ۰۳۰۳
تاریخ:
پیوست:

تصویب نامه پایان نامه

پایان نامه تحت عنوان: بررسی اثر زنجیر بر روی اجزای پروتئین سرم خون در غده های بزکوبک آرنات گاهی

تهیه و به هیات داوران ارائه گردیده است. مورد تایید می باشد.
نمبره: ۱۹۱۵ درجه ارزشیابی: عالی

که توسط خانم دنیا خردلی
تاریخ دفاع: ۸۴/۲/۲۷
اعضای هیات داوران:

نام و نام خانوادگی: هیات داوران: مرتبه علمی: امضاء:

۱- دکتر منوچهر مهری پور	استاد راهنما	استاد	
۲- _____	استاد راهنمای همکار		
۳- دکتر هژداد مددی	استاد مشاور	استادیار	
۴- دکتر علی اصغر بیله وریان	ممتحن داخلی	استادیار	
۵- دکتر عبدالکریم زمانی مقدم	ممتحن خارج از دانشگاه	استادیار	
۶- دکتر مهدی یوسفی	نماینده گروه آموزشی		

(نمونه تصویب نامه پایان نامه)

اصفهان - کیلومتر ۵ خیابان آیت اله اشرفی اصفهانی (کهنتر) دانشگاه پیام نور
تلفن: ۵-۷۳۸۰۰۰۳ و ۷۳۸۰۰۰۷ دورنگار: ۷۳۸۱۰۰۲

سپاسگزاری :

به نام او که جنبش فکر را در شیارهای باریک مغز می نگرد. او را می ستایم که ستایش گویندگان تا آخرین حد مبالغه وصف کمالش را کفایت نکند و روزی خواران از شمردن نعمت بی پایانش عاجز باشند و هر چه بکوشند یک از هزار آن را سپاس نتوانند.

در جهان چه بسیار چیزهاست که دانستن آن ها از ارزش بالایی برخوردار است زیرا آدمی را هوشمندتر می نماید تا از جهانی که در آن زندگی می کند معرفت بیشتری به دست آورد.

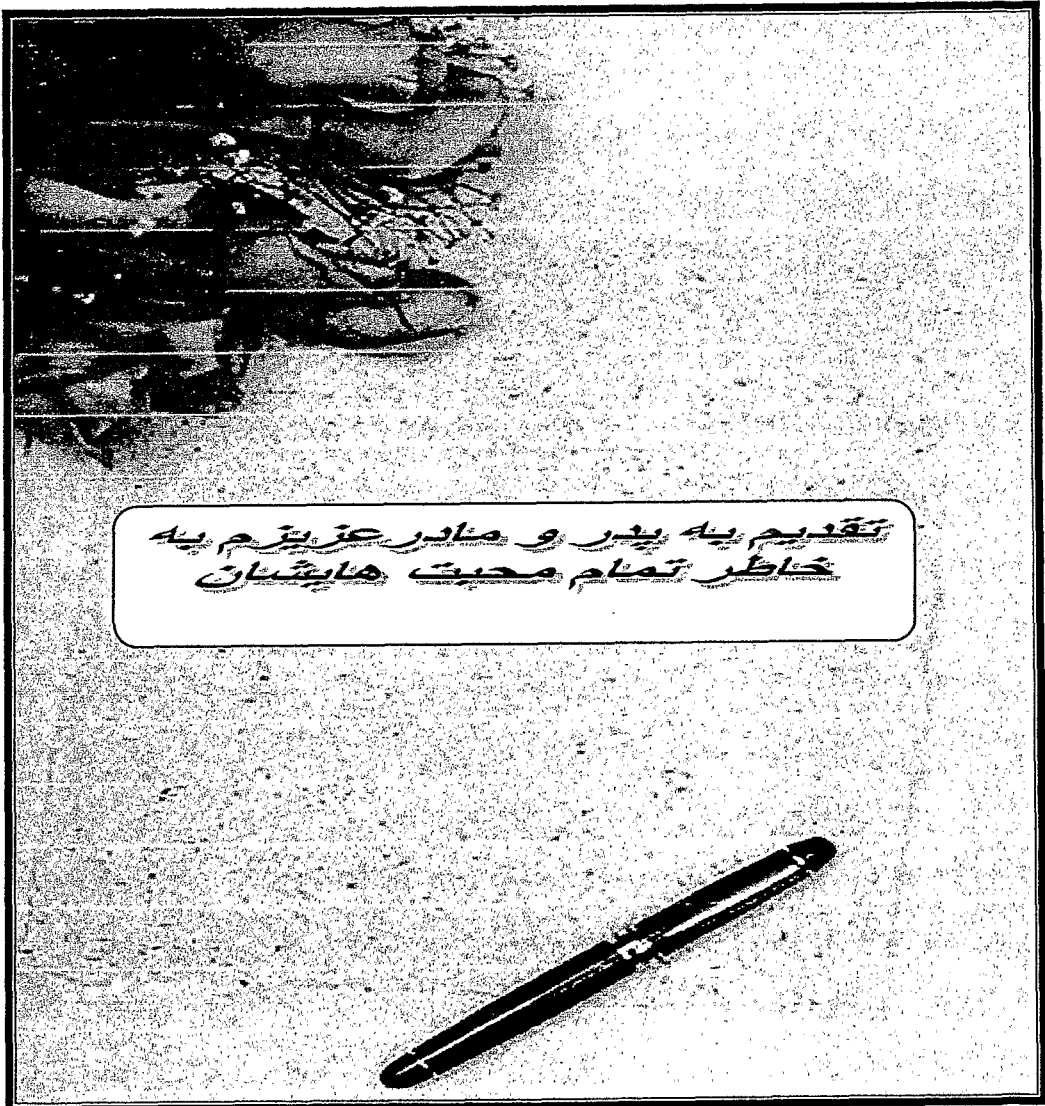
گرمترین سپاس های خود را نثار بزرگوارانی می کنم که در انجام این تحقیق به دیده لطف و عنایت نگریسته و من را از نقد و نظر خویش بهره مند ساخته اند.

در ابتدا از جناب آقای دکتر منوچهر مصری پور به عنوان استاد راهنما که با دقت و حوصله فراوان من را در انجام این تحقیق راهنمایی کردند صمیمانه سپاسگزاری می نمایم.

همچنین از جناب آقای دکتر مهرداد مدرسی به عنوان استاد مشاور که از همفکری و مساعدت ایشان در طول انجام تحقیق بهره مند بودم تشکر می نمایم.

لازم می دانم که از سرکار خانم دکتر توکلی ریاست محترم دانشگاه پیام نور- مرکز اصفهان و از ریاست محترم گروه زیست شناسی جناب آقای دکتر علی اصغر پیله وریان به دلیل توجه و عنایت ایشان تشکر کنم. همچنین مراتب قدردانی خود را حضور جناب آقای علیرضا نساج پور کارشناس محترم آزمایشگاه زیست شناسی تقدیم می دارم که امکانات لازم را در طول انجام تحقیق برای اینجانب فراهم نمودند و از مساعدت ایشان بهره مند بودم.

با سپاسگزاری از عنایت خداوند بزرگ که در انجام این پایان نامه مرا یاری کرده، امیدوارم همواره لطف و بنده نوازی خود را بر من ارزانی دارد. در پایان این مجموعه را به پدر و مادر عزیزم و تمامی اساتید گرامی و ارجمند و همه عزیزانی که در مراحل مختلف تهیه این پایان نامه یار و یاور من بوده اند، تقدیم می نمایم.

تقدیم به پدر و مادر عزیزم به
خاطر تمام محبت هایشان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱.....	مقدمه
۲.....	هدف ها
۲.....	فرضیه ها
۳.....	فصل اول : مرور منابع
۴.....	۱-۱ : تاریخچه زنجبیل
۵.....	۲-۱ : گیاه شناسی
۵.....	۱-۲-۱ : گونه دارویی
۵.....	۲-۲-۱ : نام عمومی
۵.....	۳-۲-۱ : خانواده
۵.....	۴-۲-۱ : مشخصات گیاه
۷.....	۵-۲-۱ : محل رویش
۷.....	۶-۲-۱ : تکثیر زنجبیل
۷.....	۷-۲-۱ : قسمت مورد استفاده
۸.....	۳-۱ : ترکیبات شیمیایی فعال زنجبیل
۸.....	۱-۳-۱ : ترکیبات فعال فنلیک
۸.....	۲-۳-۱ : سزکوئی ترپن ها
۸.....	۳-۳-۱ : ترکیبات دیگر
۱۰.....	۴-۱ : فواید کلینیکی زنجبیل
۱۰.....	۱-۴-۱ : کاردیووز کولار
۱۰.....	۱-۱-۴-۱ : کاردیوتونیک
۱۰.....	۲-۱-۴-۱ : آنتی لیپمیک
۱۰.....	۲-۴-۱ : معده ، روده و کبد

- ۱۰..... ۱-۲-۴-۱ : ضد استفراغ و تهوع
- ۱۲..... ۲-۲-۴-۱ : ضد نفخ و زخم معده
- ۱۲..... ۳-۴-۱ : غدد (هیپوگلیسمیک)
- ۱۲..... ۴-۴-۱ : همتولوژی
- ۱۴..... ۵-۴-۱ : تعادل ایمنی
- ۱۴..... ۶-۴-۱ : اثرات ضد میکروبی
- ۱۵..... ۱-۶-۴-۱ : ضد ویروسی
- ۱۵..... ۲-۶-۴-۱ : ضد باکتری
- ۱۵..... ۳-۶-۴-۱ : ضد قارچی
- ۱۵..... ۷-۴-۱ : اثرات ضد توموری
- ۱۶..... ۸-۴-۱ : اثرات آنتی اکسیدان
- ۱۷..... ۹-۴-۱ : محرک هضم
- ۱۸..... ۵-۱ : مصرف زنجبیل
- ۱۸..... ۱-۵-۱ : اشکال و مقدار مصرف
- ۱۸..... ۲-۵-۱ : نحوه مصرف
- ۱۸..... ۳-۵-۱ : موارد منع مصرف
- ۱۸..... ۴-۵-۱ : عوارض جانبی
- ۱۸..... ۵-۵-۱ : مصرف در دوران بارداری و شیردهی
- ۱۹..... ۶-۱ : پروتئین های پلاسمایی
- ۲۱..... ۱-۶-۱ : پره آلبومین
- ۲۱..... ۲-۶-۱ : آلبومین
- ۲۳..... ۳-۶-۱ : آلفا-۱-آنتی تریپسین
- ۲۴..... ۴-۶-۱ : آلفا-۲-گلوبولین
- ۲۴..... ۱-۴-۶-۱ : آلفا-۲-ماکروگلوبولین

- ۲۵..... ۱-۶-۶-۲: هاپتوگلوبولین
- ۲۶..... ۱-۶-۵: بتا گلوبولین
- ۲۶..... ۱-۶-۵-۱: ترانسفرین
- ۲۷..... ۱-۶-۵-۲: بتا لیو پروتین
- ۲۷..... ۱-۶-۵-۳: جزء C₃ کمپلمان
- ۲۸..... ۱-۶-۶: گاما گلوبولین
- ۳۱..... ۱-۶-۶-۱: **Ig G**
- ۳۱..... ۱-۶-۶-۲: **Ig A**
- ۳۲..... ۱-۶-۶-۳: **Ig M**
- ۳۳..... ۱-۶-۶-۴: **Ig E**
- ۳۳..... ۱-۶-۶-۵: **Ig D**
- ۳۴..... فصل دوم: مواد و روش ها
- ۳۵..... ۱-۲: مواد، وسایل و دستگاه های مورد نیاز
- ۳۵..... ۱-۱-۲: لیست مواد مورد نیاز
- ۳۵..... ۲-۱-۲: لیست وسایل مورد نیاز
- ۳۶..... ۳-۱-۲: لیست دستگاه های مورد نیاز
- ۳۶..... ۴-۱-۲: حیوانات تجربی
- ۳۷..... ۲-۲: روش و شرایط نگهداری موش های کوچک آزمایشگاهی
- ۳۷..... ۳-۲: گروه های مورد آزمایش
- ۳۷..... ۱-۳-۲: گروه اول
- ۳۷..... ۲-۳-۲: گروه دوم
- ۳۷..... ۳-۳-۲: گروه سوم
- ۳۷..... ۴-۳-۲: گروه چهارم
- ۳۹..... ۴-۲: روش تهیه عصاره زنجبیل

- ۴۱..... ۵-۲: روش انجام آزمایش
- ۴۱..... ۱-۵-۲: روش تزریق عصاره
- ۴۲..... ۲-۵-۲: روش خونگیری
- ۴۳..... ۳-۵-۲: جداسازی سرم
- ۴۴..... ۴-۵-۲: روش الکتروفورز پروتئین سرم
- ۴۵..... ۱-۴-۵-۲: خيساندن کاغذ استات سلولز به مدت ۱۰ دقیقه داخل بافر
- ۴۵..... ۲-۴-۵-۲: نم گیری کاغذ استات سلولز ما بین دو صفحه کاغذ صافی
- ۴۶..... ۳-۴-۵-۲: نمونه گذاری
- ۴۶..... ۴-۴-۵-۲: لکه گذاری
- ۴۷..... ۵-۴-۵-۲: الکتروفورز به مدت ۲۰ دقیقه در ولتاژ ۱۶۰ ولت
- ۴۸..... ۶-۴-۵-۲: رنگ آمیزی به مدت ۵ تا ۷ دقیقه داخل ظرف رنگ
- ۴۸..... ۷-۴-۵-۲: رنگ بری در سه ظرف متوالی اسیداستیک هر یک به مدت ۲ الی ۳ دقیقه
- ۴۸..... ۸-۴-۵-۲: دهیدراته در متانول خالص در یک ظرف به مدت ۲ دقیقه
- ۴۸..... ۹-۴-۵-۲: ۵ دقیقه در محلول شفاف سازی
- ۴۸..... ۱۰-۴-۵-۲: شفاف سازی در فور ۷۰ درجه به مدت ۱۰ دقیقه
- ۴۹..... ۱۱-۴-۵-۲: خشک کردن کاغذ
- ۴۹..... ۱۲-۴-۵-۲: اندازه گیری پروتئین های تفکیک شده
- ۵۰..... ۵-۵-۲: روش اندازه گیری پروتئین توتال

۵۱..... فصل سوم: نتیجه گیری

- ۱-۳: مقایسه مقادیر درصد و گرم در لیتر پروتئین های پلاسما بر حسب روش اندازه گیری توسط الکتروفورز در موش های کوچک آزمایشگاهی و انسان
- ۵۲.....
- ۲-۳: مقادیر درصد و گرم در لیتر پروتئین های پلاسما در گروه های تجربی
- ۵۳.....
- ۳-۳: مقایسه الکتروفور توگرام سرم موش های کوچک آزمایشگاهی و انسان
- ۵۵.....
- ۴-۳: الکتروفور توگرام در گروه های تجربی
- ۵۷.....

۶۰.....	۳-۵: نتایج حاصل از بررسی های بیوشیمیایی
۶۰.....	۳-۵-۱: بررسی تغییرات پروتئین پره آلبومین
۶۲.....	۳-۵-۲: بررسی تغییرات پروتئین آلبومین
۶۴.....	۳-۵-۳: بررسی تغییرات پروتئین آلفا-۱-گلوبولین
۶۶.....	۳-۵-۴: بررسی تغییرات پروتئین آلفا-۲-گلوبولین
۶۸.....	۳-۵-۵: بررسی تغییرات غلظت پروتئین بتا
۷۰.....	۳-۵-۶: بررسی تغییرات غلظت پروتئین گاما
۷۲.....	۳-۵-۷: بررسی تغییرات غلظت پروتئین تو تال
۷۴.....	۳-۵-۸: بررسی تغییرات نسبت آلبومین به گلوبولین
۷۶.....	فصل چهارم: بحث و تفسیر نتایج
۸۴.....	پیشنهادات
۸۵.....	فصل پنجم: منابع
۸۶.....	فهرست منابع فارسی
۸۸.....	فهرست منابع لاتین
۹۵.....	ضمیمه
۱۰۴.....	خلاصه انگلیسی

فهرست جداول

صفحه

جدول ۱-۱: ترکیبات موجود در پلاسمای خون	۲۰
جدول ۲-۱: مشخصات ایمنوگلوبولین های انسان	۲۹
جدول ۱-۳: مقادیر پروتئین های پلاسمای موش های کوچک آزمایشگاهی گروه کنترل	۵۲
جدول ۲-۳: مقادیر پروتئین های پلاسمای انسان	۵۳
جدول ۳-۳: مقادیر پروتئین های پلاسمای موش های کوچک آزمایشگاهی گروه دو	۵۳
جدول ۴-۳: مقادیر پروتئین های پلاسمای موش های کوچک آزمایشگاهی گروه سه	۵۴
جدول ۵-۳: مقادیر پروتئین های پلاسمای موش های کوچک آزمایشگاهی گروه چهار	۵۴
جدول ۶-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین پروتئین پره آلبومین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۰
جدول ۷-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین غلظت پروتئین آلبومین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۲
جدول ۸-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین پروتئین آلفا-۱-گلوبولین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۴
جدول ۹-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین پروتئین آلفا-۲-گلوبولین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۶
جدول ۱۰-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین غلظت پروتئین بتا گلوبولین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۸
جدول ۱۱-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین غلظت پروتئین گاما گلوبولین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۷۰
جدول ۱۲-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین غلظت پروتئین توئال بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۷۲
جدول ۱۳-۳: نتایج حاصل از بررسی و مقایسه میانگین نسبت آلبومین به گلوبولین بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۷۴

فهرست نمودارها

صفحه	
نمودار ۱-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین پره آلبومین در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۱.....
نمودار ۲-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین غلظت آلبومین در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۳.....
نمودار ۳-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین غلظت پروتئین آلفا-۱ در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۵.....
نمودار ۴-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین غلظت پروتئین آلفا-۲ در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۷.....
نمودار ۵-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین غلظت پروتئین بتا در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۶۹.....
نمودار ۶-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین غلظت پروتئین گاما در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۷۱.....
نمودار ۷-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین غلظت پروتئین توتال در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۷۳.....
نمودار ۸-۳: نمودار ستونی مقایسه میانگین نسبت آلبومین به گلوبولین در بین گروه های تجربی و گروه کنترل	۷۵.....

فهرست اشکال

صفحه	
۶.....	شکل ۱-۱: گیاه زنجبیل
۹.....	شکل ۲-۱: فرمول ساختمانی جینجروول
۹.....	شکل ۳-۱: فرمول ساختمانی زینجرون و شوگال
۱۹.....	شکل ۴-۱: لوله های هماتوکریت حاوی خون
۳۰.....	شکل ۵-۱: مدل شماتیک یک مولکول Ig G انسان
۳۸.....	شکل ۱-۲: شرایط و محیط نگهداری موش های کوچک آزمایشگاهی
۴۰.....	شکل ۲-۲: سه غلظت مختلف از عصاره زنجبیل
۴۱.....	شکل ۳-۲: روش تزریق درون صفاقی به موش های سوری
۴۲.....	شکل ۴-۲: روش خونگیری
۴۳.....	شکل ۵-۲: جداسازی سرم
۴۴.....	شکل ۶-۲: دستگاه الکتروفورز
۴۵.....	شکل ۷-۲: خیساندن کاغذ استات سلولز به مدت ۱۰ دقیقه داخل بافر
۴۶.....	شکل ۸-۲: نمونه گذاری
۴۶.....	شکل ۹-۲: لکه گذاری
۵۵.....	شکل ۱-۳: الکتروفور توگرام سرم موش های کوچک آزمایشگاهی گروه کنترل
۵۶.....	شکل ۲-۳: الکتروفور توگرام سرم انسان
۵۷.....	شکل ۳-۳: الکتروفور توگرام گروه دو
۵۸.....	شکل ۴-۳: الکتروفور توگرام گروه سه
۵۹.....	شکل ۵-۳: الکتروفور توگرام گروه چهار

نام خانوادگی دانشجو: **ظهرابی**

نام: **دینا**

عنوان پایان نامه: بررسی اثر زنجبیل بر روی اجزای پروتئینی سرم خون درموش های نر کوچک آزمایشگاهی

استاد راهنما: **جناب آقای دکتر منوچهر مصری پور**

استاد مشاور: **جناب آقای دکتر مهرداد مدرسی**

مقطع تحصیلی: کارشناسی ارشد رشته: علوم جانوری گرایش: فیزیولوژی جانوری

دانشگاه: پیام نور-مرکز اصفهان دانشکده: علوم پایه تاریخ فارغ التحصیلی: تعداد صفحه: ۱۰۴

کلید واژه ها: زنجبیل، موش کوچک آزمایشگاهی، پروتئین های سرم خون

چکیده:

زنجبیل به عنوان ادویه در رژیم غذایی بسیاری از مناطق دنیا استفاده می شود. تحقیقات اخیر نشان داده است که زنجبیل بسته به ترکیبات فعال مختلف (شامل شوگال ها و جینجرول ها)، اثرات دارویی مختلفی دارد. هدف از تحقیق حاضر تعیین اثر عصاره الکلی زنجبیل بر روی اجزای پروتئینی سرم درموش های کوچک آزمایشگاهی بود. بدین منظور، چهار گروه موش کوچک آزمایشگاهی نر بالغ (۸ موش در هر گروه) برای آزمایش استفاده شد. گروه کنترل نرمال سالیین دریافت کرد و سه گروه دیگر سه دز متفاوت ۱۰ mg/Kg/48h، ۲۰ mg/Kg/48h و ۴۰ mg/Kg/48h عصاره الکلی زنجبیل را به مدت بیست روز دریافت کردند.

سطوح پره آلبومین و آلفا-۱، آلفا-۲، بتا و گاما گلوبولین ها با روش الکتروفورز جدا شدند و پروتئین توتال اندازه گیری شد و نسبت A/G (نسبت آلبومین به گلوبولین) از الگوی الکتروفورتوگرام محاسبه گردید. نتایج نشان داد که عصاره الکلی زنجبیل به طور معنی داری ($p < 0.05$) سطوح آلبومین را در دو گروه تجربی که مقدار ۲۰ mg/Kg/48h و ۴۰ mg/Kg/48h زنجبیل را دریافت کرده بودند، در مقایسه با گروه کنترل افزایش داد اما سطوح پره آلبومین و آلفا-۱، آلفا-۲، بتا و گاماگلوبولین ها تغییرات قابل مشاهده ای در هیچ یک از گروه ها نداشتند.

تزریق ۲۰ mg/Kg/48h و ۴۰ mg/Kg/48h عصاره الکلی زنجبیل، سطوح پروتئین توتال پلاسما را به طور معنی داری ($p < 0.05$) در مقایسه با گروه کنترل افزایش داد.

نسبت A/G به طور معنی داری در گروه سه که ۲۰ mg/Kg/48h عصاره زنجبیل دریافت کرده بود ، بیشتر از گروه کنترل بود اما در بقیه گروه ها تغییرات به صورت معنی دار نبود.

از آن جا که در این مطالعه سنتز گلبولین ها تغییر معنی داری نداشت ، به نظر می رسد زنجبیل بدون تحریک آنتی ژنیک نمی توانسته است تأثیر قابل ملاحظه ای در تولید گلبولین ها داشته باشد.

مطالعه حاضر نشان می دهد با توجه به این که سنتز آلبومین در کبد انجام می گیرد ، افزایش سنتز آلبومین را می توان به عنوان یک نشانه (index) در بهبود فعالیت سلول های کبدی پیشنهاد نمود.

مقدمه :

گیاهان دارویی از نقطه نظر موارد استفاده در ایران شامل دو گروه می باشند :

الف. گیاهانی که از نظر علم گیاه شناسی شناخته شده و تحت نام مشخصی در بیشتر نقاط مورد استفاده هستند.

ب. گیاهانی که هنوز نام گذاری دقیقی نشده اند ولی به صورت تجربی در بیشتر نقاط مخصوصاً در روستاها برای درمان بعضی از بیماری ها مورد استفاده قرار می گیرند.

در برخی از کشورها این موضوع از سال های گذشته مورد توجه قرار گرفته است. البته تجویز گیاهان دارویی به این معنی نیست که هر مرض یا عارضه ای را بتوان با آن ها معالجه کرد. به عنوان مثال خانواده قارچ ها دارای مواد آنتی بیوتیک هستند اما نمی توان با مصرف قارچ ها به طور طبیعی به معالجه عفونت ها پرداخت. اما در بعضی موارد چون اختلالات گوارشی، ناراحتی های کبدی و کلیوی، عوارض ناشی از کمبود ویتامین ها، سرماخوردگی، عوارض جلدی و ... می توان از گیاهان دارویی استفاده نمود.

از میان کشورهایایی که تحقیقات جامعی در مورد گیاهان دارویی انجام داده اند می توان از چین، فرانسه و آمریکا نام برد. اما در کشور ما با زمینه تاریخی این موضوع که شاید بیشترین فعالیت محققان در این زمینه را به خود اختصاص داده، پروژه بررسی و تحقیق و پژوهش در مورد گیاهان دارویی باید به نحو جدیدتری دنبال شود.

محققان و دانشمندان بزرگی چون ابن سینا در این زمینه کتاب های سودمندی نوشته اند که سالیان دراز در کشورهای اروپایی مورد استفاده قرار گرفته است. علاوه بر بوعلی دانشمندان دیگری چون علی بن عباس بخوری، ابوبکر رازی، موفق هروی، اسماعیل جرجانی، حکیم مومن و ... آثار ارزشمندی در این زمینه از خود به جای گذاشته اند. نکته مثبت دیگر که می تواند تحقیقات گیاهان دارویی در ایران را پربارتر کند، تنوع شرایط اقلیمی و اکوسیستم های گیاهی متفاوت است که باعث شده تنوع زیادی در گیاهان حاصل شود.

در کشور ما مراکزی که در زمینه گیاهان دارویی فعالیت می کنند باید با هماهنگی و ارتباط متقابل به جمع آوری گیاهان اقدام نمایند تا احتمالاً در تحقیقات آزمایشگاهی از دوباره کاری جلوگیری شود. فقط با رده بندی دقیق گیاهان و تجزیه کیفی و کمی آن ها می توان خواصی را که به صورت تجربی برای گیاهان شناخته شده

مورد بررسی قرار داد. البته در دراز مدت کشت و پرورش گیاهان داروئی و تقویت صنعت داروسازی ضروری به نظر می آید .

در نهایت از نقطه نظر اقتصادی می توان مسأله را مورد توجه قرار داد . در نظر اول شاید مشکل به نظر آید که بتوان در صحنه جهانی با شرکت های عظیم داروسازی جهان رقابت کرد چه چنین شرکت هایی، هم از جنبه تحقیقاتی و هم از جنبه تکنیکی با ما اختلاف زمانی فاحشی دارند اما با گسترش دامنه تحقیقات و شناسائی خواص داروئی گیاهان و تجویز آن به وسیله صاحب نظران در این زمینه به عنوان اولین قدم می توان از خروج مقادیری ارز از مملکت جلوگیری نمود اما در دراز مدت هر گونه موفقیتی در این زمینه منوط به همیاری علمی و پشتکار و تحقیقات وسیع در سطح دانشگاه ها و سایر مجامع علمی مربوطه خواهد بود . به دست آوردن موفقیت در این زمینه مشکل اما حل شدنی است .

هدف ها

- تعیین اثر عصاره زنجبیل بر روی آلبومین سرم خون
- تعیین اثر عصاره زنجبیل بر روی آلفا گلوبولین سرم خون
- تعیین اثر عصاره زنجبیل بر روی بتاگلوبولین و گاماگلوبولین سرم خون
- تعیین دوز مؤثر عصاره زنجبیل بر روی پروتئین های سرم خون

فرضیه ها

- زنجبیل باعث تغییر اجزای پروتئینی سرم خون می شود.
- زنجبیل می تواند نسبت A/G سرم خون را تغییر دهد
- زنجبیل در دوز بالا اثر مؤثر بر سیستم ایمنی دارد.
- زنجبیل می تواند در درمان بعضی بیماری های کبدی و کلیوی مؤثر باشد.
- زنجبیل می تواند در حفظ فشار اسمزی خون مؤثر باشد.

فصل اول
میرور منابع

۱- تاریخچه زنجبیل:

به عربی نیز زنجبیل می گویند و در فارسی شنگیل و شنگویر نیز گویند [۱]. به فرانسوی *Gingembre* و به انگلیسی *Ginger* گویند [۱۷].

زنجبیل به طور وسیعی به عنوان چاشنی، ادویه و درمان گیاهی استفاده می شود. چینی ها برای حداقل ۲۵۰۰ سال از زنجبیل به عنوان یک کمک هضم و در درمان استقرام و درمان اختلالات خونریزی^۱ و روماتیسم^۲ استفاده می کردند. همچنین از آن برای درمان طاسی، دندان درد، مارگزیدگی و مشکلات تنفسی استفاده می شد [۲۹].

زنجبیل به طور وسیعی در اورودا^۳ (داروی سنتی هند) برای بلوک لخته شدن خون، کاهش کلسترول و آرتريت^۴ استفاده می شد. در داروهای عربی، زنجبیل یک داروی مقوی غرایز جنسی محسوب می شود [۷۰]. زنجبیل به وسیله یونانی ها و رومی ها به اروپا برده شد. یونانی ها زنجبیل را در نان پیچیده و آن را بعد از غذا به عنوان یک کمک هضم می خوردند. پس از آن، زنجبیل به طور مستقیم در داخل نان و شیرینی جات مصرف می شد [۴۷].

زنجبیل طبق نظر حکمای طب سنتی از نظر طبیعت خیلی گرم و کمی خشک است و درمورد خواص آن معتقدند که مقوی حافظه و هاضمه و معده و کبد است، گرفتگی های کبد را باز می کند، نیروی جنسی را تقویت می نماید و بادهای غلیظ معده و روده را تحلیل می برد و رطوبت ها و بلغم های غلیظ چسبیده به سطح معده و روده ها را از بین می برد و خشک می کند. ملین مزاج است و خلط آور می باشد. برای فلج و کرم معده و یرقان مفید است. برای رفع سموم حیوانی مؤثر است و تشنگی بلغمی را تسکین می دهد و با نبات و کندر برای رفع زیان های خوردن میوه های خام و هضم آن ها نافع است. اگر با زرده تخم مرغ سرخ شود و خورده شود، برای ازدیاد ترشح اسپرم مفید است [۱۷].

پزشکان قرن ۱۹ روی زنجبیل برای افزایش اشتها و جلوگیری از استقرام و یک محرک متقابل موضعی

ایده ال، تکیه کردند [۴۷].

در طی سال های ۱۹۷۰، مطالعه بر روی شیمی روغن و التورزین زنجبیل توسط کانل^۱ [۲۵] صورت گرفت. عمده مطالعات درمانی زنجبیل به صورت علمی از سالهای ۱۹۸۰ به بعد صورت پذیرفته است. امروزه زنجبیل به طور وسیعی به عنوان یک داروی استقراغ، ضد اسپاسم^۲ و برای افزایش گرما استفاده می شود [۴۴، ۴۶]. زنجبیل همچنین به مقدار زیاد به عنوان یک چاشنی مصرف می شود. تخمین زده شده که در هند میانگین مصرف روزانه، ۸ تا ۱۰ گرم ریشه زنجبیل تازه است [۶۱].

۱- گیاه شناسی

۱-۲- گونه دارویی: *Zingiber officinale* Roscoe [۴۷]

۱-۲-۲ نام عمومی: *Ginger*، *African ginger*، *Black ginger*، *Cochin ginger*، *Gan ginger*،

Gegibre ginger، *Ingwer*، *Jamaican ginger*، *Race ginger*. [۸۴، ۶۷]

۱-۲-۳ خانواده: *Zingiberaceae* [۱۴]

۱-۲-۴ مشخصات گیاه: گیاهی است چند ساله از تیره ثعلب^۳، دارای ریزوم غده ای ناهموار و منشعب،

برگ های متناوب، دراز و نوک تیز [۱۴] و دارای یک دمبرگ اصلی مشخص واقع در بین رگبرگ های فرعی

متعدد است [۴] و دمبرگ آن قسمتی از ساقه اش را در برمی گیرد [۱۷]. (شکل ۱-۱)

دارای ۳ تا ۴ ساقه به ارتفاع ۱۰ تا ۲۰ سانتی متر [۱۷] که به طور مستقیم از ریزوم خارج شده و در انتها به

گل های زیبایی مجتمع به صورت سنبله ختم می شود. رنگ گل ها، مایل به زرد و منقوش به لکه هایی به رنگ

قهوه ای است [۱۴]. تنه گیاه زیرزمینی اش کاشته می شود و پس از آن که برگ هایش پلاسیده شدند،

غده های زیرزمینی آن را از خاک بیرون می آورند و پس از پاک کردن در آفتاب خشک می کنند [۱].

1. Connell D
2. Anti-spasmodi
3. Alismaceae